

Underhåll av din avloppsanläggning

För att försäkra dig om att avloppsanläggningen ger bästa möjliga reningseffekt och att den får en så lång livslängd som möjligt är det viktigt att med jämna mellanrum kontrollera att anläggningen fungerar som den ska. Bristande skötsel kan leda till negativ miljöpåverkan och att anläggningen slutar fungera. En avloppsanläggning som inte sköts och slamtöms på rätt sätt kan också leda till negativ påverkan för er som fastighetsägare i form av dålig lukt och på sikt även stopp i ledningen från huset till avloppsanläggningen.

Allmänna skötselråd

Regelbunden slamtömning

En regelbunden slamtömning minskar belastningen på avloppsanläggningen. Tömning ska ske minst en gång om året och tömningen ska utföras av utsedd entreprenör av kommunen. I vissa fall kan tömning behöva ske oftare och i vissa fall kan man söka om utglesat slamtömningsintervall.

Röj bort växtlighet

Det är viktigt att röja bort växtlighet runt avloppsanläggningen så att rötter inte växer in och förstör anläggningen. Det underlättar också vid slamtömning och egenkontroll av avloppsanläggningen.

Täta brunnar

Samtliga brunnar i avloppsanläggningen ska vara täta, detta är viktigt för att ovidkommande vatten inte ska ta sig in i anläggningen och belasta den i onödan, det kan leda till att funktionen av avloppsanläggningen inte blir tillfredsställande.

Tillför inte skadliga ämnen

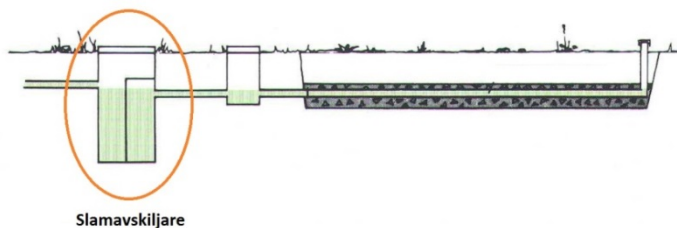
Det är viktigt att inte tillföra ämnen som inte ska vara i avloppsanläggningen, det kan skada de bakterier som finns i anläggningen. Därför ska man inte spola ner exempelvis läkemedel, lösningsmedel eller fast material. Inte heller pooler, större badkar eller backspolningsfilter får anslutas till avloppsanläggningen.

Kontrollera larmet

Om det finns larm på avloppsanläggningen är det viktigt att larmet kontrolleras regelbundet, både så att det inte larmar och att det fungerar. Skulle det larma att något är fel måste felet åtgärdas så snart som möjligt.

Slamavskiljare

Slamavskiljare finns i flera olika utföranden, både i betong och i plast. Det vanligaste när WC är kopplad till anläggningen är att slamavskiljaren har tre kamrar, men det finns även slamavskiljare med en eller två kamrar. Det finns också slamavskiljare som inte har några kamrar.

Slamavskiljaren, den första delen av avloppsanläggningen som avloppsvattnet kommer till. Här avskiljs fast substans från flytande.

Slamavskiljaren skiljer fast substans från flytande. I en väl fungerande slamavskiljare fastnar den största delen av de fasta partiklarna i den första kammaren. Där bildas det ofta efter ett tag en slamkaka. Slamkakan ska inte växa upp över tillloppsledningens mynning eftersom det kan orsaka stopp i avloppssystemet och i huset.

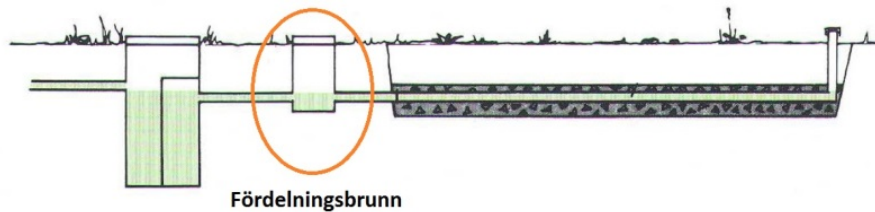
En fungerande slamavskiljare har inget eller minimalt med slam i sista kammaren/vid utloppet. På utloppet ska det finnas ett t-rör monterat för att förhindra att det sker slamflykt till efterföljande rening. Om slam läcker ut från slamavskiljaren till efterföljande reningssteg kan det leda till att detta täpps igen och förkortar livslängden på avloppsanläggningen.

Det är viktigt att locket är helt och ligger på ordentligt, dels för att förhindra olyckor, dels för att undvika att ovidkommande vatten (till exempel regnvatten) kommer ner i brunnen.

En slamavskiljare i plast med trasig skiljevägg mellan kammare 1 och 2. Behöver lagas.

Fördelningsbrunn

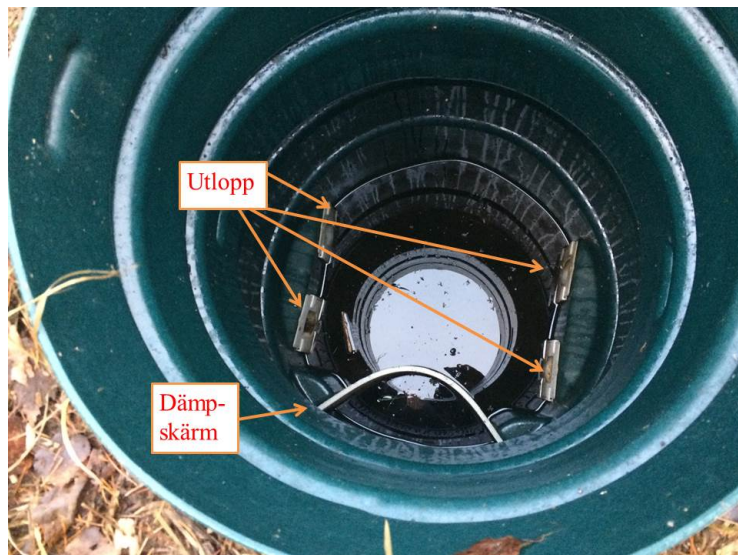

Fördelningsbrunnen fördelar spillvattnet i flera spridningsledning ut i markbädden eller infiltrationen.

Vid markbaserad rening (markbädd eller infiltration) finns ofta en fördelningsbrunn efter slamavskiljaren. Fördelningsbrunnen fördelar spillvattnet i flera spridningsledning. Det är viktigt att spridningsledningarna belastas lika, detta kan regleras med flödesreglerare, som går att justeras vid en eventuell sättning av fördelningsbrunnen.

Om det finns slam i fördelningsbrunnen ska slamavskiljaren också kontrolleras för att hitta orsaken till slamflykten så att problemet kan åtgärdas. Ibland kan det bildas en påväxt i fördelningsbrunnen. Även påväxten ska tas bort. Spola sedan rent i fördelningsbrunnen och kontrollera med jämna mellanrum.

Om vatten blir stående över utloppen tyder det på att den efterföljande reningen inte fungerar, exempelvis kan efterföljande infiltration/markbädd vara igensatt.

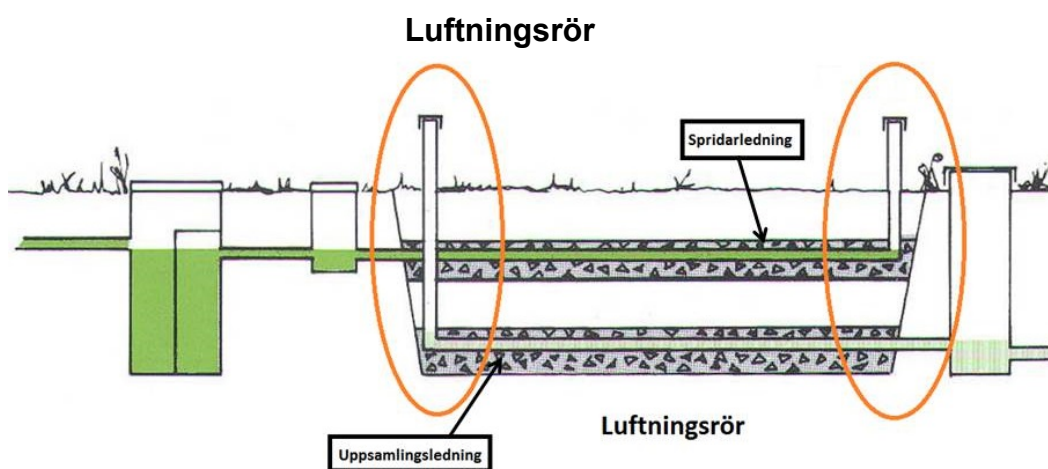
Fördelningsbrunn i plast med skibords vid utloppen. Vattennivån är inte högre än utloppet och vattnet är klart. Detta ser bra ut.

Markbaserad rening

Markbaserad rening är antingen markbädd eller infiltration.

En väl fungerande markbädd eller infiltration ska vara försedd på ordentlig luftning, dels ska det vara luftningsrör på själva bädden men det ska också finnas luftning på huset och då gärna över taknock för att förhindra dålig lukt i huset.

Att luft till anläggningen är så viktigt är för att syre är avgörande för att de marklevande bakterierna som renar avloppsvattnet ska överleva. Saknas luftningsrör eller om de täpps till kommer reningen i anläggningen inte att fungera tillfredställande.

Luftningsrör ska finnas både på spridningsledning och eventuell uppsamlingsledning. Luftningsrören gör så att syre kommer ner i bädden. Här går det också att göra en kontroll av anläggningens funktion.

Stående vatten i bädden

I en väl fungerande bädd med luftningsrör rinner vattnet undan kontinuerligt. Om det blir vatten stående i bädden tyder det på att den inte fungerar som den ska och att den behöver åtgärdas. Om vatten blir stående i spridarledningarna en längre tid kan det bero på:

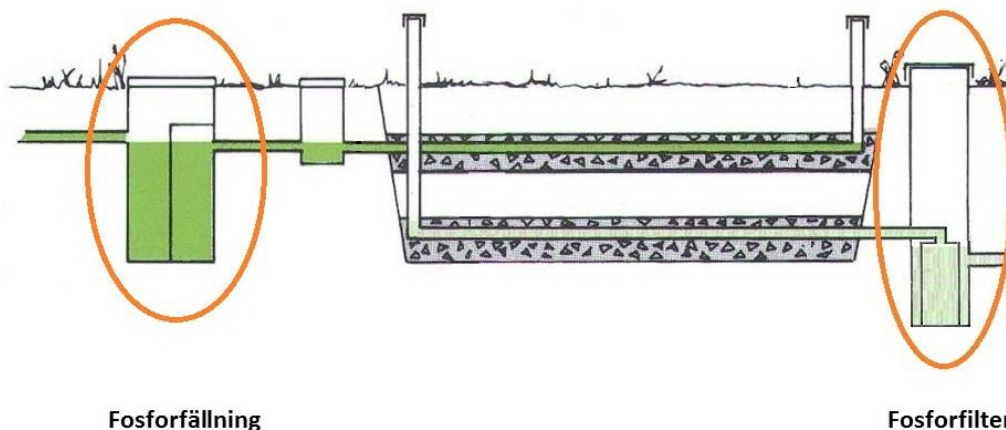
- Högt grundvattenstånd exempelvis på grund av ihållande regn eller kraftig snösmältning.
- En större belastning än vad bädden är dimensionerad för.
- Inläckage av regn- eller dagvatten.
- En större belastning av fasta föroreningspartiklar än vad bädden är dimensionerad för. Infiltrationsytan blir då så tät att vatten inte släpps igenom.

Belasta inte bädden

Avloppsanläggningen ska inte belastas av tunga fordon. Den ska inte heller belastas av betande djur. Tung belastning kan göra att marken där anläggningen är placerad packas ihop, vilket förstör funktionen i markbädden eller infiltrationsanläggningen.

Röj även regelbundet bort växtlighet på och runt avloppsanläggningen. På så sätt underlättas kontroll och skötsel. Ta bort träd och buskar för att undvika att rötter tränger in i och förstör bädden.

Fosforrening

Rening av fosfor kan genomföras antingen med fällning i slamavskiljaren eller genom ett fosforfilter efter markbädden.

För att reducera utsläppen av fosfor från avloppsvattnet i en markbaserad rening (infiltration eller markbädd) till "Hög skyddsnivå" finns det olika tekniker att tillgå; fosforfällning med fällningskemikalie samt fosforfilter/kalkfilter.

För en infiltration krävs det en fosforfällning om hög skyddsnivå ska uppnås. Doseraren för fosforfällningen är ofta placerad inne i huset i anslutning till toaletten, under diskbänken eller i tvättstugan. Det finns också lösningar som är anslutna direkt eller i anslutning till slamavskiljaren.

Ska en markbädd anläggas kan man antingen använda sig av fosforfällning eller ett fosforfilter. Ett fosforfilter placeras efter markbädden så att vattnet passerar filtret innan utsläpp. Markbädden behöver också göras tät för att allt vatten ska passera fosforfiltret.

Uppsamlingsbrunn

Efter en markbädd med flera spridningsledningarna finns oftast en uppsamlingsbrunn dit uppsamlingsledningarna leds innan utsläpp i dike/täckdike eller liknande. I uppsamlingsbrunnen ska det inte lukta avloppsvatten och det är viktigt att vattennivån ligger i underkant av utloppsledningen.

Minireningsverk

Idag finns det många minireningsverk ute på marknaden som ser olika ut och behandlar avloppsvatten på olika sätt. Det finns oftast en biologisk rening genom tillförsel av syre samt en rening av fosfor.

Dessa avloppsanordningar är mer känsliga för driftsstörningar och kräver mer underhåll. Det är viktigt att man alltid vänder sig till leverantören eller tillverkaren när det uppstår problem. För att underlätta framtida service bör serviceavtal upprättas med leverantör eller tillverkare.

Även ett minireningsverk kräver en del egenkontroll av fastighetsägaren. Kontrollera med tillverkaren vilken skötsel som krävs av er som fastighetsägare.

Checklista kontroll avlopp

Uppfyller din typ av avloppsanläggning samtliga berörda punkter bedöms troligtvis anläggningen i dagsläget som okej.

Slamavskiljare (ex. trekammarbrunn)

- Ligger locket på ordentligt
- Är alla väggar och skiljeväggar i slamavskiljaren täta
- Ligger slam och vattennivån på en bra nivå (dvs att skiljeväggarna tydligt syns)
- Är det minimalt/inget med slam i sista kammaren
- Finns t-rör på utloppet

Pumpbrunn

- Är det klart vatten i brunnen
- Finns larm på pumpen
- Fungerar pumpen

Fördelningsbrunn

- Är det klart vatten i brunnen
- Ligger vattennivån i nivå med underkant av utloppen
- Finns flödesreglerare
- Ligger utloppen i våg

Infiltration/Markbädd

- Finns luftningsrör som är över högsta snödjup
- Finns ventilerade lock på luftningsrören
- Är det torrt i luftningsrören
- Är det fritt från sly och annan växtlighet på infiltrationen/markbädden

Uppsamlingsbrunn

- Är det klart vatten i brunnen
- Ligger vattennivån i nivå med underkant av utloppet

Minireningsverk

- Finns kemikalier/fosforfilter
- Finns larm som fungerar
- Fungerar rörliga delar
- Ligger slam och vatten i rätt nivå så att bräddning inte sker
- Har egenkontroll och service utförts och journalförts enligt tillverkaren

Sluten tank

- Finns larm som fungerar

Fosforfällning

- Finns flockningskemikalie
- Sker förbrukning enligt inställning
- Finns larm som fungerar

Fosforfilter

- Är vattnet klart i fosforfiltret
- Är vattennivån rätt och passerar filtret
- Upprätthålls rätt pH-värde (enligt tillverkaren)

Att tänka på!

- Brunnslock ska vara lättavtagbara för att underlätta vid slamtömningen. Brunnslocket måste även vara barnsäkert och hållfast.
- Slamavskiljaren bör återfyllas efter tömning. Detta via sista kammaren, så att inte slam flyttas mellan kamrarna när slamavskiljaren sakta fylls på igen.
- Anslut inte badtunna, pool, eller annat stort badkar då de överbelastar slamavskiljaren.
- Kontrollera även pumpbrunnens kondition.

Har du frågor om din avloppsanläggning kontakta sakkunnig eller oss på miljöenheten.

Kom ihåg att det kan krävas anmälan eller tillstånd för åtgärder på er avloppsanläggning.

Telefonnummer till miljöenheten: 0221-250 00

E-post: samhallsbyggnad@koping.se

